

B

א. שאלה כללית:

השואה: פסוק ד' אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה
 " ה' ואל יחר בקיניכם כי מכרתם אותי הנה
 כי למחיה שלחתי אלוקים לפניכם
 וישלחני אלוקים לפניכם....
 ה' ועתה לא דמם שלחחם: אצלי הנה
 בי האלוקים ...

1. הס'ר אה התחלמות הפעלים "מכר" (פעמים) ו"שלח" (3 פעמים).
2. הס'ר אה ההוראה התנונה כל מ"ה "כי" בפסוקים הנ"ל.
3. מה המבוגר זה לזה במ"ה ה' ומה המבוגר זה לזה במ"ה ה'.
4. מדוע מופיעים דברי השליחות אל אביו רק במ"ה, ס', למא הוא דוחה אותם עד לאחר
 המ' ופסוקים (ד' - ה')?

ב. א. ולא יכול יוסף להתאפק

רד"ק: גידון להזכיר כמה פעמים אה רעה אביון שהמאנו, נכמרו רחמיו עליו
 ולא יכול להתזיק עצמו (ו-ונחודע להם)

החוכל למצוא טבה אחרת מזו שהביא רד"ק לכך, מה ראה יוסף להתודע
 לחיו דוק ברגע זה?

(וע' לשאלה זו בגידון מעץ הש"ה שאלה א.)

ג. ח' ועתה לא אתם שלחחם אותי הנה כי האלוקים.

מורה נבוכים מאמר ב' מ"ח:

מבואר הוא מאד, שכל דבר מחודש אי אפשר לו מבלי טבה קרובה חודשה אותו
 ולטבה היא טבה וכן עד שיגיע זה לטבה הראשונה לכל דבר, ר"ל רצון ה'
 ובחירתו. ומפני זה יחסרו הנביאים פעמים בדבריהם הטבות ההן האמצעיות
 כלן וייחסו זה הפעל... אל הבורא ויאמרו, שהוא יתעלה עטאו. וזה כולו
 ידוע וכבר דברנו בו אנהנו וזולתינו כן המאמנים (החכמים) וזהו דעה
 אנטי תורמנו כלם. ואחרי זאת ההצעה טעם מה שאביאנו בזה הפרק והתבונן
 בו התבוננה מיוחד.... והדבר אשר אבארנו לך הוא זה:

דע כי הטבות הקרובות כלן אשר מהם יחדש מה שיחדש אין הפרט בין
 היות הטבות עצמיות או בבחירה או במקרה... טוה כולו יוחס לטם
 בספרי הנביאים... בלשונות, להטט "פעלו" או "צוה בו" או "אמרו".
 מהן פירוש בעל "לטט טוב": והמטל בו, כי מלך אחד צוה לקחת מט
 מאנשי הציר ואח"כ בא הנזכר לקחת הטט, נחלדו מזה קשטות ומריבות
 במדינה ונחלדו גם פעולות רבות כמקח וממכר, נאמר, שהמלך העה כל
 אלו הפעולות, אחר שהוא טבה להט.

ובא באלו הדברים כלם לטון "אמירה" ולטון "דבור" ולטון "צווה" ולטון
 "קריאה" ולטון "שליחה", וזהו הענין אשר רבינו לועזר עליו בזה הפרק
 והוא: ואני אזכור לך כאלו כלם תכלים ועליהם הקיט כל מה שלא אומרהו.
 אחר כמה טיסמסך מהענינים הטבעיים כהחן הכלב כסייחם האויר והמיה מי
 הים בהסחער הרוח, אמר (ההלים קמ"ז) "ישלח דבר וימסס" ואמר ההלים ק"ז
 "וישמע רוח סערה והרוטם גליו", ואמר בירידה המטר (ישעיה ה')
 "ועל העבים צונח מהמטיר עליו מטר". ואמר כמה טההיה טבה בחירת אדם
 במלחמה עט יטטו על עט או אים יטחול להזיק לאים, אמר במלומט מבוכדנצר
 הרדע ומחנהו (ישעיה י"ג) "אני צויתי למקודי, גם קראתי גבורי לאמי"
 ואמר בענין טמעי בן גרא (שכואל ב' ט"ו) "כי ה' אמר לו: קלל אה דוד",
 ובהמלט יוסף הצדיק מבית הסחר אמר (ההלים ק"ה) "עלח מלך ויתירדו",
 ... ובענין אליהו ו"ל באשר טבה ה' לו טרנסתו נאמר לו (מלכים א' י"ז):
 "הנה צויתי טם אטט אלמנה לכלכלך". ואמר יוסף הצדיק (בר' מ"ה) "לא אתם
 שלחחם אותי הנה כי האלוהים".

1. מה הן הטבות האמצעיות" אשר החסיר יוסף בדבריו?

2. כמה טעה פסוקנו מכל הפסוקים האחרים המובאים ברמב"ם?

3. האם יש בדברי הרמב"ם האלה טטובה לשאלה האברפנאל

"אין אמר יוסף לא אתם שלחחם אותי הנה כי האלוקים" - והלא
 "הם טיעוטם מברוהו, להרע לו, ואט קרה מקרה, שהגיע טוב
 מהמכירה - הנה הטאט במקומו עומד ואין אדם גידון על המתחייב
 "טמעטיו במקרה, כי אט על המתחייב טענה ובכונה, כי מה שבמקרה-
 "לא יעלה ולא יירד?"